

Je moet wel drie ballen hebben...

Als opleiders is het onze taak om beginnende provocatieve coaches te leren om de drie ballen van de basishouding gelijktijdig in de lucht te houden: humor, contact en uitdaging. Het principe is simpel genoeg: maak liefdevol contact, roep bij jezelf in een vrolijke, humoristische stemming op en zeg dan uitdagende, provocerende dingen. Maar het is niet alleen een kwestie van begrijpen. Wat het soms moeilijk maakt, is dat je tijdens het provocatieve gesprek druk bezig bent met allerlei interventies. Je hebt weinig ruimte over om ook nog aan de basishouding te denken. Of anders ben je weer zo druk met jezelf bezig, dat je het contact met de clint verliest. Om de basishouding actief te houden en tegelijkertijd je aandacht vrij te hebben voor de provocatieve technieken (de Farrellyfactoren) moet je de basishouding automatisch, onbewust actief kunnen houden. Het is net zoiets als autorijden. Het gas geven, het sturen en het remmen moeten automatisch gaan, pas dan kun je je op de route concentreren.

Om de basishouding stevig te verankeren gebruiken wij in de provocatieve opleiding een techniek die afkomstig is uit NLP (neuro lingustisch programmeren). Deze techniek - in NLP de 'Circle of Excellence' genoemd - houdt in dat je als coach op zoek gaat naar levenservaringen waarin je een van de drie elementen heel duidelijk paraat had. Het gaat om levenservaringen die juist niets met coaching of therapie te maken hebben. Die ervaring roep je heel sterk in je herinnering terug. Daarbij is het van belang dat je

alle zintuiglijke dimensies activeert: dat je weer ziet wat er op dat moment gebeurde, dat je weer voelt wat je toen voelde en dat je weer hoort wat er op dat moment gebeurde. Op die manier activeer je neuronale netwerken die al in je zenuwstelsel klaarlagen, maar die je nog niet aan het coachen had gekoppeld. Dat doe je met ieder van de drie elementen van de basishouding: uitdaging, warmte en humor. Deze drie ervaringen veranker je vervolgens aan een symbool, waar ze zich als het ware met elkaar vermengen. Neurologisch gezien worden er drie verschillende netwerken aan elkaar gekoppeld. Dit wordt je symbool voor de basishouding. Meestal is het een bepaalde lichaamshouding of een bepaald woord dat je tegen jezelf zegt voor je begint te werken. Dat symbool worden als het ware een startpunt voor je hersenen om de basishouding voor het provocatieve coachen aan te zetten. Je kunt het ook zien als een vorm van zelfhypnose.

De 'circle of excellence'

In de jaren tachtig was 'excellence' een buzz word. 'Buzz word' was trouwens ook een buzz word. Het boek 'In search of excellence: lessons from America's best-run companies', geschreven door twee topadviseurs van McKinsey, was een enorme hit. Er was in 1984, toen NLP in Nederland werd gintroduceerd, nauwelijks een manager of een adviseur te vinden die het niet had gelezen. Dit boek sloot bovendien wonderwel aan bij NLP. De schrijvers, Peters en Waterman, hadden succesvolle ondernemingen gemodelleerd. Zij hadden een poging gedaan om de essentiële patronen van succesvolle bedrijven te definiëren en overdraagbaar te maken. Hun conclusie was voor mijn overigens - dit terzijde - dat succesvolle bedrijven klantvriendelijk waren en

'product champions' koesterden, mensen die met passie een bepaald product ontwikkelden. NLP deed - en doet nog steeds - precies hetzelfde, maar dan met individuen in plaats van organisaties. NLP brengt in kaart hoe een succesvol iemand denkt en maakt die manier van denken overdraagbaar. Enfin, in de tijdsgeest van de jaren tachtig was het dus logisch om een belangrijke NLP-techniek de 'circle of excellence' te noemen. In de jaren negentig was het misschien de 'circle of soul' geworden en in onze tijd de 'circle of spirituality'. Het is een open systeem: je kunt er mee oproepen en combineren wat je maar wilt. De essentie van de circle of excellence is, dat je een krachtige hulpbrontoestand opbouwt. Dat kan een algemeen inzetbare hulpbron zijn, of een hulpbron die iemand nodig heeft voor een specifieke situatie. De beginvraag is dan: welke drie dingen heb je nodig in die situatie? Antwoord: uitdaging, warmte en humor. Want dat zijn de drie hulpbronnen die je nodig hebt om goed provocatief te kunnen coachen.

Kun je nog denken, denk dan mee

We doen een denk- en voeloefening die bedoeld is om u te helpen de basishouding in uzelf te versterken. De vooronderstellingen van NLP indachtig, gaan wij er van uit dat u de bouwstenen voor de basishouding al in huis hebt. U hebt in de loop van uw leven al de juiste neuronale netwerken in uw zenuwstelsel opgebouwd. In gewoon Nederlands: u zou geen coach of therapeut geworden zijn als u nog nooit warmte of humor of uitdaging had gevoeld. Mocht dat wel zo zijn, stop dan onmiddellijk met coachen. U heeft de bouwstenen al klaarliggen. U hoeft alleen nog te leren om er een mooi psychologisch gebouwtje mee te metselen.

Wij beschrijven de oefening en wij nodigen u uit om hem in gedachten mee te doen. Het is in wezen heel eenvoudig: u roept herinneringen op en u combineert ze. De verfijning zit hem niet zozeer in de structuur als wel in de persoonlijke ervaringen waarmee u die structuur invult. U zult dit natuurlijk wel weer niet doen, maar we kunnen het niet laten om het te suggereren: doe deze oefening terwijl u met het boek in de hand door de kamer loopt! Zorg er echter wel voor dat niemand u ziet, want wij hebben geen zin om u vrij te pleiten uit 'Licht en Kracht' of 'Zon en Schild', of hoe de inrichting in uw regio maar heet. Aangezien dit een boek is, missen wij enkele belangrijke relationele en zintuiglijke middelen waar wij ons in een training van bedienen. Ons enige communicatiekanaal is taal op papier. Maar daar staat tegenover dat u - nu u zich hier helemaal naartoe gelezen hebt - al wel een hele tijd mentaal en gevoelsmatig naar ons hebt geluisterd. Wij gaan nu gebruik maken van dit contact om u te helpen de basishouding voor het provocatief coachen in uzelf op te roepen.

Zie uw symbool

Goed. Daar gaan we. Eerst even het interpretatiekader. Deze oefening is bedoeld om u te helpen de goede basishouding vast te houden bij uw provocatieve werk. Wij gaan een aantal dingen zeggen die vaag of zweverig op u over kunnen komen. Onthoud echter, dat dit bedoeld is om u te helpen bij uw tastbare, belangrijke en in het geheel niet zweverige werk als coach. Akkoord?

Om te beginnen willen wij u vragen om in gedachten een visueel

symbool te zien; een beeld waar u in gedachten naar kunt kijken. Wij willen u graag de traditionele vorm voorstellen: een mooie, oplichtende cirkel die zich ergens naast u, of voor u, op de vloer bevindt. Ziet u hem al? Voor alle duidelijkheid: u hoeft niet te geloven dat die cirkel daar echt ligt. Liever niet, zelfs. U hoeft hem alleen maar in gedachten te zien.

Van die cirkel gaan we, zoals dat in NLP heet, een anker maken. Dat wil zeggen dat we er zo meteen verschillende nuttige gevoelens aan gaan koppelen. Maar wacht even, voor we verder gaan, het hoeft niet per se een cirkel te zijn. Als u een ander symbool ziet is dat ook goed. Het gaat er niet om wat voor symbool u ziet. Het gaat er om dat u een symbool ziet. Een symbool met positieve connotaties, dat wel. Maar zelfs als u liever een oplichtend aandeel Ahold zou willen zien, of een oplichtende autokrik of een oplichtend rubber eendje, dan is dat voor ons geen enkel probleem. Laat maar rustig oplichten wat u graag op wilt laten lichten. Wij praten nu in de tekst wel verder alsof u een cirkel ziet. Maar mocht u iets anders zien, een ander symbool, weet dan dat we - als we het over die cirkel hebben - in feite dat andere bedoelen dat u ziet. OK?

Neem even rustig een paar momenten de tijd om uw imaginaire cirkel te bestuderen. Wat voor kleur heeft hij precies? En wat voor soort oppervlak? Is hij glad of ruw? Is hij vlak of heeft hij reliëf? Ziet hij er warm of koud uit? Ligt hij meer op de vloer of in de vloer of net boven de vloer?

Warmte

Laat de cirkel nu liggen waar hij ligt. We komen zo meteen bij de cirkel terug. We beginnen nu met het eerste element van de provocatieve formule. Dat is warmte, goed contact, betrokkenheid bij iemand. Uit wat u hier allemaal al over hebt gelezen, weet u hoe belangrijk dat gevoel is voor het provocatieve coachen. Denk aan goed contact. Denk aan dicht bij iemand zijn, aan je emotioneel verbonden voelen met iemand. Denk aan warmte voelen voor iemand. Wanneer in uw leven hebt u dat meegemaakt? Misschien heel erg vaak. Misschien maar een paar keer. Het doet er niet toe. We hebben maar n voorbeeld nodig. Dat moment hoeft trouwens ook niets met uw werk te maken te hebben. Het mag wel, maar het hoeft niet. Het mag ook een privemoment zijn. En het doet er ook niet toe of het kort geleden is of lang geleden. Het mag tien minuten geleden zijn of tien jaar. Of nog langer. Denk aan zo'n moment dat u heel duidelijk en heel helder die warmte en die betrokkenheid voor iemand voelde. Misschien was u bij een goede vriend of vriendin. Misschien was het een collega of een ouder of een zuster of een broer of een leerling of een klant. Het geeft niet wie het was. Wanneer voelde u het? Kijk in gedachten naar uzelf terwijl u met die persoon in gesprek bent. Zie uzelf, zie die ander, zie de situatie. En plaats die situatie ergens in de kamer, ergens in de ruimte waar u nu bent. Als u nog zit te lezen, sta dan op. En kijk staande, met het boek in de hand, naar de plaats waar u dat moment van warmte en betrokkenheid in de kamer hebt neergezet of neergelegd. Kunt u het volgen zo? Bent u in staat om met behulp van deze letter op dit papier ervaringen op te roepen bij uzelf. Wij eten dat het mogelijk is, want we weten dat mensen vaak zitten te lachen als ze onze teksten lezen.

Loop nu naar dat contactmoment toe en stap er in. Ga in gedachten helemaal terug naar dat moment. Als u met het boek in de hand aan het werk bent, loop er dan letterlijk, fysiek naar toe. En stap er letterlijk in. U kunt zich misschien voorstellen hoe u dat moment weer aantrekt zoals u een duikerspak aantrekt. Het zit weer om u heen. U kijkt weer door uw eigen ogen van dat moment. U ziet weer wat u toen zag. U hoort weer wat u op dat moment hoort. U hebt heel goed contact. U voelt weer de gevoelens van dat moment. Gevoelens van warmte. Gevoelens van betrokkenheid. Het kan zijn dat u dit allemaal heel precies kunt doen en dat u het weer heel nauwkeurig waarneemt. Maar het kan ook zijn dat u alleen een soort visuele of gevoelsmatige echo ervaart van die gebeurtenis, van dat moment. Het doet er niet toe of het heel helder is of een beetje vaag. U bent in gedachten weer terug in dat moment van warmte en betrokkenheid. En u voelt hoe het is om met warmte en met goed contact met iemand te praten of bij iemand te zijn.

Houd dat gevoel even stevig vast. Adem met de ademhaling van dat moment van warmte. Voel in uw lichaam de energie van goed contact. Nu stapt u in de lichtende cirkel. U laat de situatie achter u. U laat de situatie helemaal los, maar u neemt het gevoel mee naar de cirkel. U staat in de cirkel en u voelt het gevoel van warmte. U ademt met de ademhaling van goed contact. En doordat u zich weer hebt ingeleefd in dat positieve moment, doordat u zich mentaal en emotioneel hebt geconcentreerd op die betrokkenheid en die warmte, en doordat u op een eerlijke, integere manier gemotiveerd bent om uw werk goed te doen,

daardoor hecht dat gevoel zich als het ware aan die cirkel. Het is een prettig soort conditionering. Het is een soort verankering. De lichtende cirkel wordt een symbool voor warmte en goed contact. Warmte voelen voor iemand is een vermogen dat in u leeft. En die cirkel is een symbool dat die warmte in u wakker kan maken. U staat in de cirkel. U voelt de warmte. U ademt met de adem van betrokkenheid. En tegelijkertijd werkt u er ook bewust aan om dat gevoel aan die cirkel te koppelen. Sorry, het gaat natuurlijk niet helemaal vanzelf. Voor een deel gaat het wel vanzelf. Maar u koppelt het gevoel ook doelbewust aan de cirkel.

Stap nu uit de cirkel, naar een neutraal punt in de kamer. Laat de gevoelens van de cirkel zo veel mogelijk achter u. Misschien moet u even op en neer springen - of een andere abrupte beweging maken - om het gevoel van u af te schudden. U staat nu hier en de cirkel ligt daar. Zoals we al eerder zeiden, wij noemen het een cirkel, maar voor u kan het een heel ander visueel symbool zijn. U weet dat we daar op duiden als we het over die cirkel hebben. Want door de manier waarop u nu aan uw eigen innerlijke processen hebt gewerkt, hebt u tegelijkertijd met uw onbewuste gewerkt. En tegen uw onbewuste kunnen wij zeggen, door de regels van dit boek heen: je hebt een prima vermogen om warmte en betrokkenheid te voelen, op momenten dat dat belangrijk is. En wij weten natuurlijk niet of dat vooral belangrijk is voor uzelf, of belangrijk voor uw cliënten, of belangrijk voor de resultaten van uw werk of belangrijk voor al die dingen.

Stap nu weer in de cirkel, en wacht even rustig af wat er vanzelf gebeurt. Met uw bewuste denken kunt u nu even niets belangrijks

doen. U hoeft niet uw best te doen om iets te voelen. Het enige wat u hoeft te doen, is afwachten en nieuwsgierig zijn. Voelt u weer iets van die warmte en dat goede contact? Krijgt u dat gevoel weer terug. Zit het? Als u het voelt, dan bent u klaar voor de volgende stap. Als u het nog niet voelt, doe dan de vorige stappen nog een keer. Of zelfs meerder keren. Tot u het voelt. De lichtende cirkel is een anker geworden, een symbool voor warmte en goed contact.

Humor

Stap weer uit de cirkel; ga weer vanuit de cirkel naar een neutraal punt in de kamer. We gaan nu door met het tweede element van onze provocatieve formule. En u kunt doorgaan met uw ontwikkeling als provocatieve coach of provocatieve therapeut. Het tweede element van onze formule is humor, de lachstemming, 'the laughing state' in het Engels. Humor is een archetypische energie. Humor is een menselijk vermogen dat belangrijk is geweest voor mensen uit alle tijden. Denk aan humor, denk aan lachen. Denk aan iets heel erg grappig vinden. Wanneer in uw leven hebt u dat meegemaakt? Dat moment hoeft ook deze keer weer niets met uw werk te maken te hebben. Het mag best een priv-moment zijn. Kort geleden. Of lang geleden. Dat maakt niet uit. Denk aan een moment dat u heel helder uw eigen gevoel voor humor voelde. Misschien was u bij een vriend of een goede vriendin. Misschien was u een puber en had u de slappe lach. Misschien had u wel een joint gerookt en had u samen een lachkick. Achteraf gezien was het misschien heel gewoon, maar op dat moment vond u het vreselijk grappig. U komt niet meer bij. Wanneer voelde u dat? Kijk in gedachten naar uzelf terwijl u de dingen zo grappig vindt. Zie

uzelf, zie eventueel de andere mensen die er bij zijn, zie de situatie. En plaats die situatie ergens in de kamer, ergens in de ruimte waar u nu bent. Maar zet hem wel op een andere plaats dan waar u daarnet dat moment van warmte had neergezet. Kijk van een afstand naar dat humoristische, grappige moment. Kijk naar wat er gebeurt. Kijk naar wie er bij was of wie er bij waren. Kijk naar de situatie om u heen.

Loop nu naar dat humoristische moment toe, en stap er helemaal in. U gaat in gedachten helemaal terug naar dat moment. Stel u maar weer voor hoe u dat moment weer aantrekt als een duikerspak. Het zit weer om u heen. U beleeft het weer in geuren en kleuren. U kijkt weer door uw eigen ogen van dat moment. U ziet weer wat u toen zag. U hoort weer wat u op dat moment hoort. Misschien hoort u gelach of gegiechel. Misschien hoort u gegrinnik of andere vrolijke geluiden. U vindt iets heel erg grappig. U voelt weer de gevoelens van dat moment. Gevoelens van vrolijkheid stromen als een soort energie door u lichaam. Ook nu weer kan het zijn dat u onze aanwijzingen heel nauwkeurig kunt opvolgen en dat u het allemaal weer heel precies waarneemt. Maar het kan ook zijn dat u alleen een visuele of gevoelsmatige echo van die gebeurtenis ervaart. Het doet er niet toe of het helder is of een beetje vaag. U bent in gedachten weer terug in dat moment van humor en vrolijkheid. U bent in de 'laughing state'.

Houd dat humoristische gevoel even goed vast. Adem met de ademhaling van de humor, de ademhaling van het Grote Grappig Vinden. Nu stapt u opnieuw in de lichtende cirkel. U laat de situatie achter u. U laat de situatie helemaal los, maar u neemt het gevoel

mee naar de cirkel. U staat in de cirkel en u voelt het gevoel van humor en lachen. U ademt met de ademhaling van de humor. En doordat u zich weer hebt ingeleefd in dat moment, doordat u zich geconcentreerd hebt op die speciale energie van de humor, daardoor hecht dat gevoel zich als het ware aan de cirkel. Er zat al warmte. En nu komt er humor bij. Stelt u zich maar voor hoe die twee elementen zich met elkaar vermengen. Humor en warmte. Lachen en betrokkenheid. Vrolijkheid en goed contact. Ze vermengen zich gevoelsmatig tot iets nieuws. Een nieuwe combinatie. En die zelfde lichtende cirkel wordt nu een symbool voor beide; een symbool voor die combinatie. Warmte en humor zijn vermogens die in u leven. En de cirkel is een symbool dat ze nu tegelijkertijd in u wakker kan maken. U staat in de cirkel. U voelt de warmte. U voelt de humor. U ademt met de adem van lachen en betrokkenheid. En u werkt er ook bewust aan om die gevoelens aan de cirkel te koppelen. Voor een deel gaat het weer vanzelf. Voor een deel werkt u er bewust aan.

Stap weer nu uit de cirkel, terug naar een neutraal punt. Laat de gevoelens van de cirkel achter u. Misschien moet u het gevoel weer even van u af schudden. U staat nu hier en de cirkel ligt daar. U hebt de cirkel losgelaten.

Stap nu weer in de cirkel, en wacht weer even rustig af wat er vanzelf gebeurt. U hoeft niet uw best te doen om iets te voelen. Voelt u weer iets van die humor en dat contact? Is de cirkel nu inderdaad een anker geworden? Als u het voelt, die combinatie van humor en goed contact, dan bent u klaar voor de volgende

stap. Als u het nu nog niet voelt, doe dan de vorige paar stappen nog een keer. Of zelfs meerder keren. Tot u het wel voelt.

Uitdaging

Stap weer uit de cirkel; ga weer naar een neutraal punt in de kamer. We gaan nu verder met het derde en laatste element van de provocatieve formule. Het derde element is de uitdaging, het provoceren, het prikkelen. Denk aan een moment dat u op een positieve manier net iets verder ging dan u normaliter met iemand gaat. Of veel verder zelfs. Misschien was het een moment van ongeremd zeggen wat u dacht. Een moment heerlijk vrij van innerlijk oordelen. Wanneer in uw leven hebt u dat meegemaakt? Waarschijnlijk is het een priv-moment, mar dat hoeft niet. Kort geleden. Lang geleden. Dat maakt niet uit. Denk aan een moment dat u heel duidelijk in staat was om iemand op een goede, vriendschappelijke manier uit te dagen. Dat liefdevolle verbale stompen, dat alleen goede vrienden met elkaar doen. Wanneer voelde u dat vermogen? Kijk in gedachten naar uzelf terwijl u iemand op die speciale manier aan het uitdagen bent. Zie uzelf, zie wie er bij was of wie er bij waren. Zie de situatie. En plaats die situatie ergens anders in ruimte waar u nu bent. Maar zet hem wel op een ander plaats dan waar u daarnet de warmte en de humor had neergezet. Uitdaging krijgt een eigen plaats. Kijk nu van een afstand naar dat moment van uitdaging. Kijk naar wat er gebeurt. Kijk naar wie er bij was. Kijk naar de situatie om u heen.

Loop nu naar dat moment van uitdaging toe, en stap er weer helemaal in. Het gaat weer op dezelfde manier als met die andere twee elementen. U begint er al ervaring mee te krijgen, met dat in

situaties stappen. U gaat in gedachten helemaal terug naar dat moment. U kijkt weer door uw eigen ogen van dat moment. U ziet weer wat u toen zag. U hoort weer wat u op dat moment hoort. Misschien hoort u zichzelf op een uitdagende, grappende toon praten. Misschien hoort u de reactie van de ander. Het kan zijn dat u verbazing hoort. Het kan ook zijn dat u iets heel anders hoort dat bij die uitdaging past. U voelt weer de gevoelens van dat moment. Gevoelens van uitdaging en prikkelen en provoceren stromen als energie door uw lichaam. Het doet er niet toe of het helder is of vaag. U bent in gedachten weer terug in dat moment van uitdaging. U bent op een positieve manier aan het provoceren.

Houd dat gevoel van uitdaging weer even goed vast. Adem met de ademhaling van de uitdaging, de ademhaling van het provoceren. Nu stapt u opnieuw in de lichtende cirkel. U laat de situatie achter u. U laat de situatie los, maar u neemt het gevoel van uitdaging mee. U staat in de cirkel en u voelt het gevoel van uitdagen. Uw vermogen om iemand te prikkelen stroomt weer als een soort energie door u heen. Het is energie van uw eigen zenuwstelsel, iets dat uw lichaam kan. U ademt met de ademhaling van de uitdaging. En ook dat gevoel hecht zich aan de cirkel. Er zat al warmte en humor. En nu komt er uitdaging bij. Stelt u zich maar voor hoe die drie elementen zich met elkaar mengen. Uitdaging, humor, warmte. Warmte, humor en uitdaging. Lachen en betrokkenheid en prikkelend zijn. Provocaties en vrolijkheid en goed contact. Ze vermengen zich psychologisch en emotioneel tot iets nieuws. Een nieuwe combinatie. En die zelfde lichtende cirkel wordt nu een symbool voor die combinatie. Warmte en humor en uitdaging zijn vermogens die in u leven. En de cirkel is een

symbool dat die gevoelens nu tegelijkertijd in u wakker kan maken. U staat in de cirkel. U voelt de warmte. U voelt de humor. U voelt de uitdaging. U ademt met de adem van lachen en prikkelen en positieve betrokkenheid. En u werkt er ook weer bewust aan om die gevoelens toe te staan om zich aan die cirkel te koppelen.

Stap weer nu uit de cirkel, weer terug naar een neutraal punt. Laat de gevoelens van de cirkel weer achter u. U staat nu hier en de cirkel ligt daar. U hebt de cirkel even losgelaten.

Stap nu weer in de cirkel, en wacht even rustig af wat er vanzelf gebeurt. Voelt u weer die speciale combinatie van humor en goed contact en uitdaging? Ervaart u weer die bijzondere cocktail van gedachten en gewaarwordingen? Als u het voelt, dan bent u klaar voor de volgende stap. Als u het nog niet voelt, doe dan de vorige paar stappen nog een keer. Of zelfs meerder keren.

Er rest ons nu nog een laatste stap. U hebt voor uzelf een bijzondere combinatie van gedachten, gevoelens en waarnemingen opgebouwd. Nu gaan we die nieuwe psychologische vaardigheid inzetten in de praktijk. Stelt u zich maar voor dat u de lichtende cirkel optilt van de vloer en dat u hem oprolt en in uw rugzak stopt. Had u dat wel in de gaten, dat u een rugzak om had? U neemt de cirkel mee naar de eerstvolgende keer dat u iemand provocatief gaat coachen. Wanneer is dat? Denk aan uw cliënt en denk aan de plaats waar u hem of haar zult spreken. Waar zit u dan? Kijk naar uw zitplaats en leg in gedachten uw lichtende cirkel onder uw stoel of uw bank of waar u maar zit. Stel u voor dat u gaat zitten om met het gesprek te

beginnen, of vlak daarvoor, en dat de cirkel zijn werk doet. Stel u voor dat u al die warmte en die humor en die uitdaging automatisch tot uw beschikking hebt. Ga in gedachten zitten op uw plaats in het coachingsgesprek. De cirkel roept die speciale mix van innerlijke vermogens bij u op. U zit tegenover uw clint. Of naast uw clint. U begint te werken. Stelt u zich nu in geuren en kleuren voor hoe de eerste paar minuten van het gesprek verlopen.

Door deze basishouding in uzelf op te roepen hebt u als het ware uw akker goed bemest zodat er straks volop provocatieve gewassen op groeien en bloeien. Overigens, ook als u daarnet niet actief hebt meegedaan, kan alleen al het lezen van de instructies invloed hebben op uw werk. Begrijpen hoe belangrijk de basishouding is, komt in de praktijk vaak voort uit pijnlijke mislukkingen. En die mislukkingen, op hun beurt, komen weer voort uit een gebrek aan inzicht in diezelfde basishouding.

Hoofdstuk 5 uit: Jeffrey Wijnberg en Jaap Hollander,
'Succes is ook niet alles. Verder met provocatief coachen',
Maart 2005, uitgeverij Scriptum.